

W ZESZYCIE

Biblia w języku, język w Biblii – piszą o tym filologowie i bibliści, językoznawcy – poloniści i hebraiści.

– W polskiej kulturze *Ojcie nasz* funkcjonuje z jednej strony jako cytat z *Ewangelii* w formie translatorsko modyfikowanej, z drugiej zaś jako formuła modlitewna przytaczana w spetryfikowanym, archaicznym kształcie językowym. Ta dwoistość formy bywa kwestią sporną, wywołując dyskusje i polemiki.

– W *Biblii* wielokrotnie jest mowa o języku; przyporządkowywane są mu różne funkcje: kreacyjna, nominacyjna, integracyjna, dyferencjacyjna, ewolucyjna, stabilizacyjna, performatywna, aksjologiczna, manipulacyjna, magiczna, symboliczna, ekspresywna, profetyczna, eschatologiczna, eklezjalna, sakralna, teandryczna.

– Frazeologizmy o proveniencji biblijnej funkcjonują w różnych sferach rzeczywistości językowej. Rzeczą interesującą jest – z jednej strony – ich geneza i frekwencja w poszczególnych księgach *Biblii*, z drugiej zaś – ich występowanie w różnych odmianach języka polskiego.

– W tradycji judeochrześcijańskiej bardzo ważną rolę odegrała *Septuaginta* – *Biblia grecka*, która stała się łącznikiem między *Biblią hebrajską* a *Nowym Testamentem*, a szerzej rzecz ujmując, między kulturą żydowską a kulturą helleńską. Pod względem translatorskim było to niezwykle przedsięwzięcie.

– Gry słowne stanowią istotny składnik warstwy językowej *Biblii hebrajskiej*. Dotyczą one zarówno kalamburów homonimicznych i powtórzeń, jak i zróżnicowania semantycznego leksemów czy – nazw własnych. Uatrakcyjniały one tekst, skłaniały jego odbiorców do głębszej refleksji oraz zmieniały zawarty w tekście obraz świata.

– Niewiele średniowiecznych zabytków polsko-łacińskich zachowało się i zostało udostępnionych. Należy do nich przedstawiony w transliteracji i transkrypcji przekład *Hymnu św. Pawła o miłości*, stanowiący jeden z najczęściej dziś cytowanych fragmentów *Listów do Koryntian*, wchodzących w skład *Nowego Testamentu*.

Biblia i jej język – przekłady *Biblii* na język polski – języki *Biblii* – funkcje języka w *Biblii* – frazeologia biblijna – *Biblia hebrajska* – *Septuaginta* – *Biblia grecka*.

Red.